

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Krakowie

ul. Piastowska 32, 30-070 Kraków

tel./fax: +48 12 422 06 36

e-mail: biuro@rops.krakow.pl

www.rops.krakow.pl

Sytuacja małopolskich przedsiębiorstw społecznych w okresie pandemii. Listopad 2020 r.

Badanie przeprowadzono w dniach 29.X – 10.XI za pomocą ankiety internetowej wspomaganą wywiadem telefonicznym przeprowadzonym przez doradców kluczowych/biznesowych OWES.

Cele badania:

zebranie podstawowych informacji o kondycji małopolskich przedsiębiorstw społecznych w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej oraz sytuacji kadrowej

ocena zdolności adaptacyjnej do nowej sytuacji

oszacowanie potrzeb w zakresie wsparcia merytorycznego i finansowego małopolskich PS

W badaniu udział wzięło 72% PS (55 z 76 widniejących na liście PS¹) oraz 11 spółdzielni socjalnych i organizacji, które miały status PS, ale go nie przedłużyły (na chwilę obecną nie widnieją na liście PS); w sumie 66 podmiotów.

¹ <http://www.es.malopolska.pl/status-przedsiębiorstwa-społecznego/lista-malopolskich-przedsiębiorstw-społecznych> (lista PS na dzień 29.X.2020).

Główne wnioski z badania.

- **85% badanych PS musiało wstrzymać lub ograniczyć swoją działalność** ze względu na epidemię. Głównym powodem były wprowadzone przez rząd ograniczenia oraz zmniejszenie zapotrzebowania na usługi od kluczowych klientów.
- **36% (24) PS ma zobowiązania kredytowe i/lub pożyczkowe.** Średnia wysokość zobowiązań wynosi 89 tys. zł. Przedsiębiorstwa społeczne mające obecnie status PS mają blisko dwukrotnie wyższe zobowiązania finansowe (średnio 95,4 tys zł.) od pozostałych „starych PS”.
- **W 55% (36) PS istnieje ryzyko nieuregulowania przez podmiot bieżących zobowiązań** wynikających z tytułu prowadzonej działalności.
- Średnia liczba miesięcy, podczas których jest **szansa na utrzymanie płynności finansowej wynosi 4,5 msc**, mediana zaś 3 msc.
- **W 53% (35) PS istnieje zagrożenie związane z redukcją konkretnych miejsc pracy/etatów z powodu epidemii.**
 - ✓ Średnia liczba miejsc pracy w PS liczących się z groźbą redukcji wynosi obecnie 9,3 miejsca (mediana 7,5). Redukcja będzie dotyczyła średnio 2,5 miejsca pracy (mediana 2). Mamy zatem do czynienia z **groźbą likwidacji ok. ¼ miejsc pracy w ponad 50% PS.**
 - ✓ Liczba etatów w PS, nad którymi wisi groźba redukcji etatów wynosi 6,6 (mediana 5,5) redukcja będzie wynosiła 2,1 etatu (mediana 2) zatem **musimy się liczyć ze zmniejszeniem etatów o ok. 1/3.**
 - ✓ Jak widać PS są w większej mierze skłonne redukować wymiar czasu pracy niż likwidować miejsca pracy.
- **Branże najbardziej narażone na redukcję miejsc pracy to: edukacja i kultura (o 2/3), rekreacja i turystyka, branża zdrowia i urody, usług dla biura i administracji** (redukcja miejsc pracy o ok. 40%). W przypadku branży gastronomicznej widać większą tendencję do redukcji etatów przy staraniu o utrzymanie miejsc pracy.
- W najgorszej sytuacji, oznaczającej **konieczność redukcji etatów oraz miejsc pracy w okresie do 3 msc, jest branża rekreacyjno- turystyczna, gastronomiczna oraz zdrowia i urody.**

- **15% (10) PS deklaruje ryzyko upadłości w najbliższym kwartale**, co piąty podmiot nie potrafi tego ocenić, natomiast 65% PS w ciągu najbliższych 3 msc nie widzi ryzyka upadłości/likwidacji podmiotu. 2/3 PS z branży rękodzielniczej oraz zdrowia i urody zakłada możliwość upadłości (odpowiedzi: tak oraz trudno powiedzieć). **Niestety blisko połowa najliczniej reprezentowanych PS gastronomicznych zakłada możliwość zakończenia działalności w najbliższym kwartale.**

Adaptacja do nowej sytuacji

- **68% (45) PS zidentyfikowało działania, które należy podjąć w celu utrzymania obrotów lub zminimalizowania kosztów.** Większość PS poszukuje nowych rozwiązań np.: dywersyfikacja usług, wejście na rynek z nową usługą, oferta on-line, dowóz do klienta.
- 23% badanych zauważa możliwość przebranżowienia działalności PS, 62% nie widzi takiej możliwości, reszta nie ma zdania.

W zakresie wsparcia merytorycznego PS wskazują na potrzebę:

- ✓ doradztwa (nie skonkretyzowane)
- ✓ analiz biznesowych przedsięwzięcia, biznesplan nowej działalności
- ✓ pomocy eksperckiej przy wprowadzeniu nowych wyrobów na rynek
- ✓ pomocy w znalezieniu nowych kanałów dystrybucji, sklepów on-line
- ✓ marketingu, w tym internetowego
- ✓ informacji na temat dostępnych tarcz antykryzysowych
- ✓ wsparcia psychologicznego
- ✓ szkoleń, zwłaszcza branżowe
- ✓ zwolnień z ZUS.

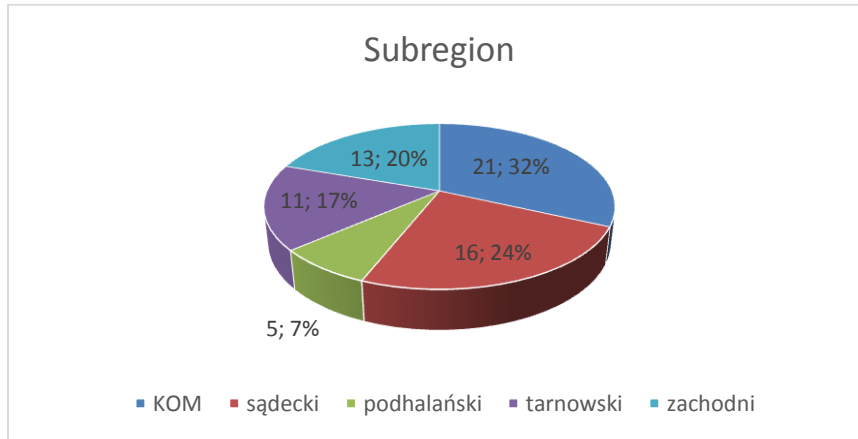
W zakresie wsparcia finansowego niemal wszystkie badane PS zgłosiły zapotrzebowanie, wskazując:

- ✓ refundację kosztów zatrudnienia pracowników
- ✓ dotacje, w tym na inwestycje w celu przebranżowienia
- ✓ granty, w tym na przetestowanie nowych rozwiązań
- ✓ dofinansowanie do kosztów stałych (lokal, media)
- ✓ dofinansowanie zakupu sprzętu niezbędnego do wprowadzenia na rynek nowych produktów
- ✓ bezzwrotna pożyczka obrotowa
- ✓ instrumenty wspierające płynność
- ✓ kredyt inwestycyjny.

Szczegółowe wyniki badania.

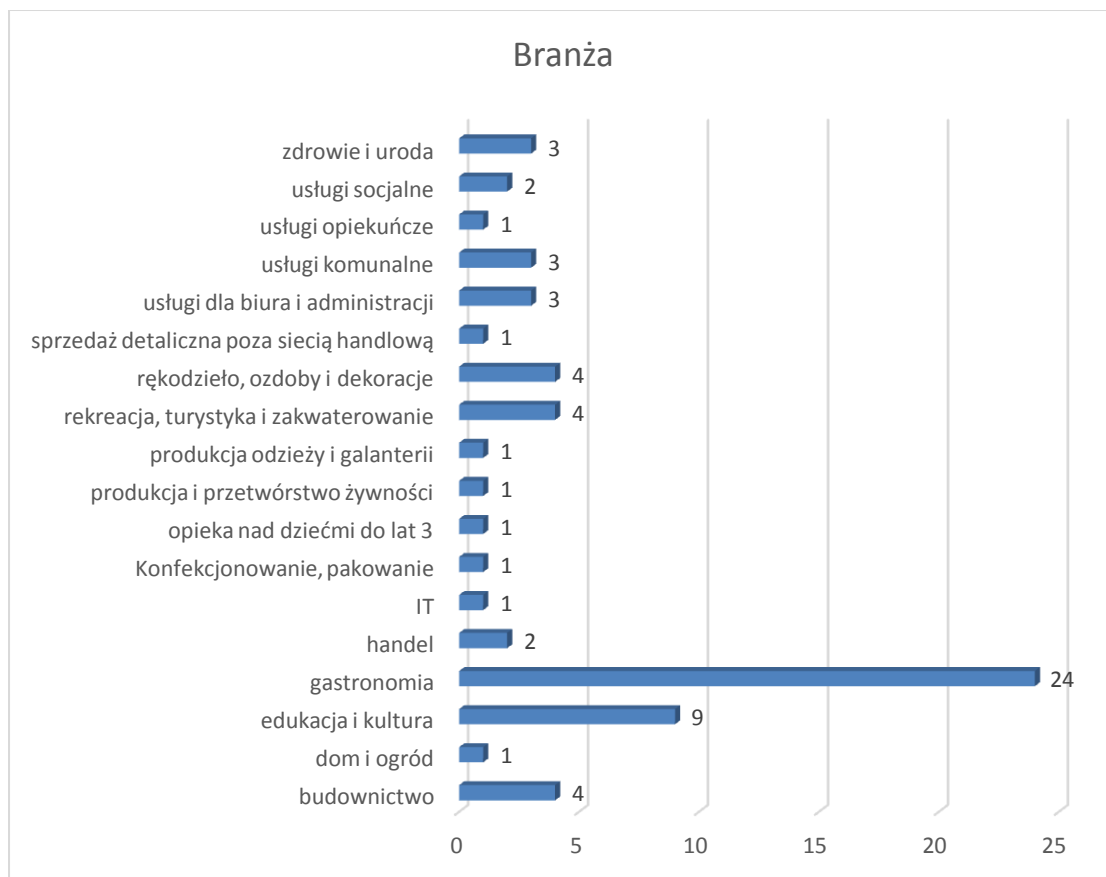
Podstawowe charakterystyki badanych PS

Ponad połowa badanych PS działa na terenie KOM i subregionu sądeckiego.

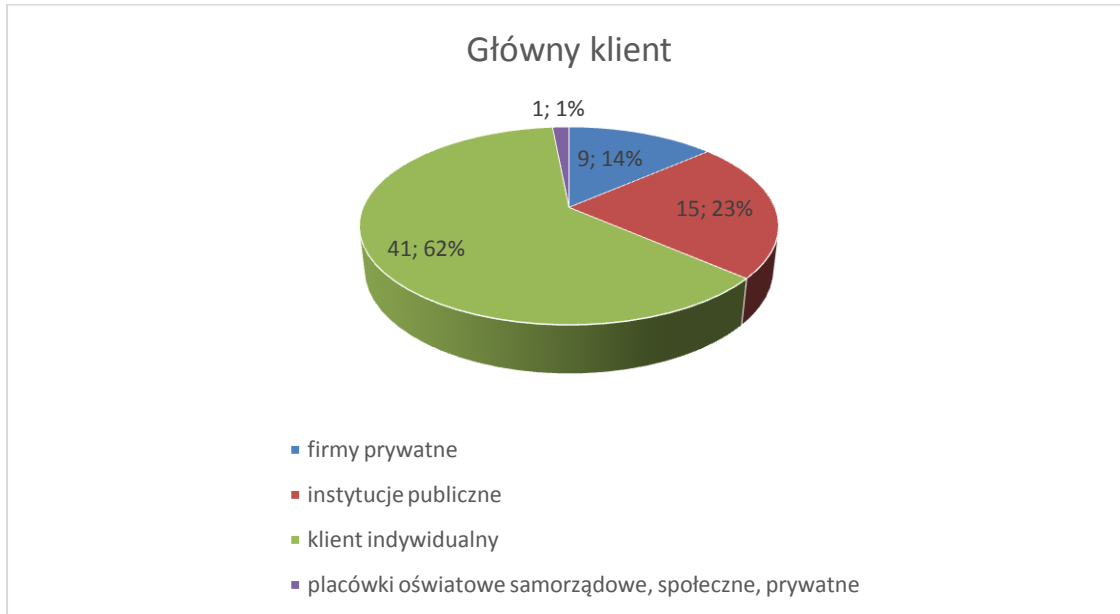
N = 66

Główną branżą działalności PS jest gastronomia (35%), na drugim miejscu edukacja i kultura (ok. 14%).

N = 66

Głównym klientem badanych PS jest klient indywidualny (62%), w drugiej kolejności – instytucje publiczne (23%).

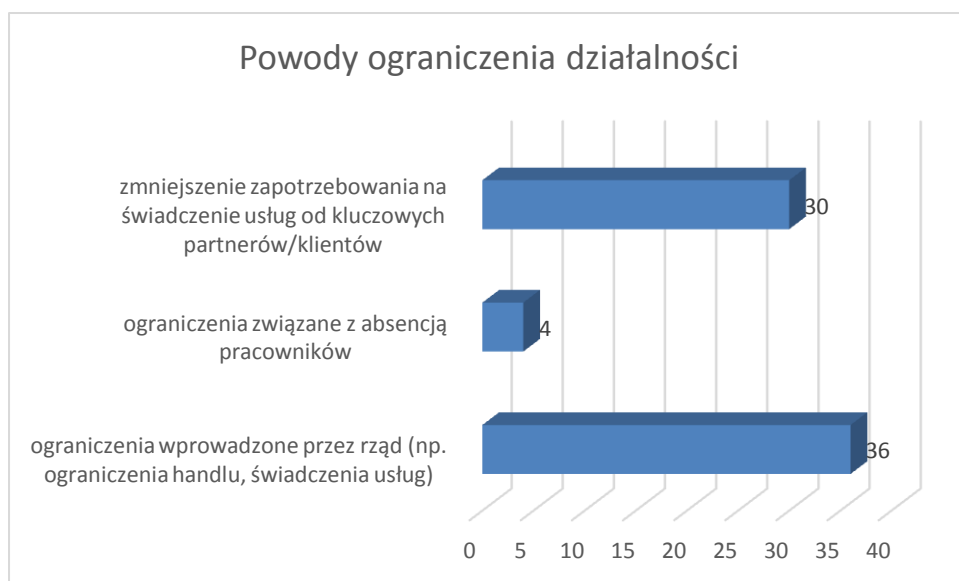

N = 66

Ograniczenia działalności związane z sytuacją epidemiczną

85% badanych PS musiało wstrzymać lub ograniczyć swoją działalność ze względu na epidemię.

Głównym tego powodem były wprowadzone przez rząd ograniczenia i zmniejszenie zapotrzebowania na usługi od kluczowych klientów.

N = 56, odpowiedzi nie sumują się do N bo można było zaznaczyć dokonać wielokrotnego wyboru.

- 36% (24) PS ma zobowiązania kredytowe i/lub pożyczkowe. Średnia wysokość zobowiązań kredytowych/pożyczkowych badanych PS wynosi 89 tys. zł przy medianie 45 tys., maksymalne zobowiązanie jednego PS wynosi 750 tys. zł
- W 55% (36) PS istnieje ryzyko nieuregulowania przez podmiot bieżących zobowiązań wynikających z tytułu prowadzonej działalności.
- Średnia liczba miesięcy, podczas których jest szansa na utrzymanie płynności finansowej w całej próbie wynosi ok 4,5 msc, mediana zaś 3 msc. Jeden podmiot wskazał, że nie utrzyma już dłużej płynności; najdłużej bo 12 msc zachowa płynność 9 PS.

	Proszę oszacować wysokość Państwa zobowiązań kredytowych/pożyczkowych (N = 24)	Proszę podać liczbę miesięcy, podczas których jest szansa na utrzymanie płynności finansowej w Państwa organizacji (N = 66)
Średnia	89140,80	4,59
Mediana	45000,00	3,00
Maksimum	750000	12

- Przedsiębiorstwa społeczne mające obecnie status (będące na liście) mają blisko dwukrotnie wyższe zobowiązania finansowe (średnio 95,4 tys zł.) niż organizacje nie posiadające na chwilę obecną statusu PS.

- Przedsiębiorstwa społeczne deklarują nieco dłuższy (5 miesięcy), okres podczas którego jest szansa na utrzymanie płynności finansowej w organizacji; pozostałe organizacje utrzymują płynność średnio przez 3 msc.

	Nie posiada statusu PS	Posiada status PS
	Średnia	Średnia
Proszę oszacować wysokość Państwa zobowiązań kredytowych/pożyczkowych.	43000	95433
Proszę podać liczbę miesięcy, podczas których jest szansa na utrzymanie płynności finansowej w Państwa organizacji.	3	5

Sytuacja kadrowa PS w czasie pandemii

- W 53% (35) PS istnieje zagrożenie związane z redukcją konkretnych miejsc pracy/etatów z powodu epidemii.
 - ✓ Średnia liczba miejsc pracy w PS liczących się z groźbą redukcji wynosi obecnie 9,3 miejsca (mediana 7,5). Redukcja będzie dotyczyła średnio 2,5 miejsca pracy (mediana 2). Mamy zatem do czynienia z groźbą likwidacji ok. ¼ miejsc pracy w ponad 50% PS.
 - ✓ Liczba etatów w PS, nad którymi wisi groźba redukcji etatów wynosi 6,6 (mediana 5,5) redukcja będzie wynosiła 2,1 etatu (mediana 2) zatem musimy się liczyć ze zmniejszeniem etatów o ok. 1/3.
 - ✓ Jak widać PS są w większej mierze skłonne redukować wymiar czasu pracy niż likwidować miejsca pracy.

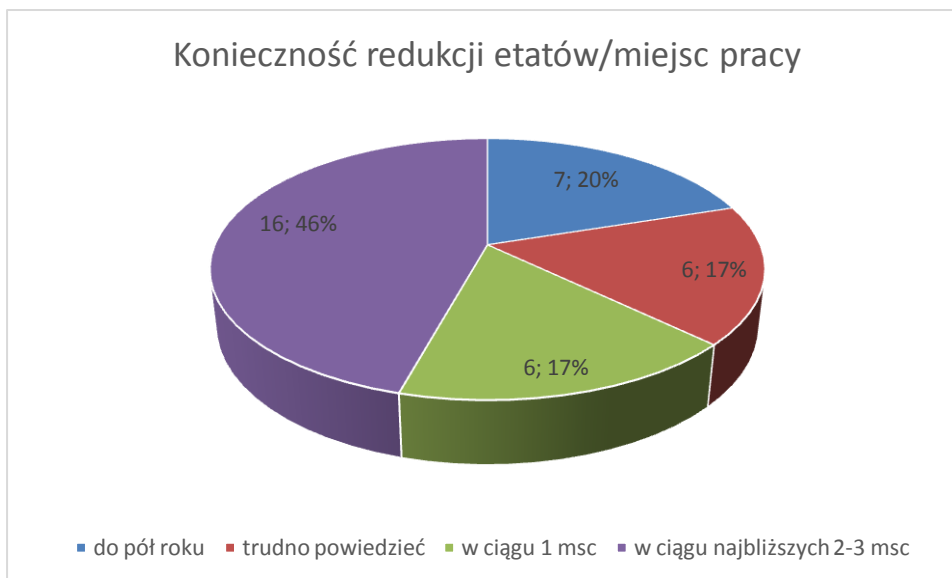
	Proszę podać obecną liczbę miejsc pracy	Proszę podać planowaną do redukcji liczbę miejsc pracy	Proszę podać planowaną do redukcji liczbę/wymiar etatów	Proszę podać obecną liczbę etatów
N (tylko te, które rozważają redukcję miejsc)	34	34	34	34
Średnia	9,26	2,47	2,1132	6,56
Mediana	7,50	2,00	2,0000	5,50

Maksimum	78	6	6,00	41
----------	----	---	------	----

- Branże najbardziej narażone na redukcję miejsc pracy to: edukacja i kultura (o 2/3), rekreacja i turystyka, branża zdrowia i urody, usług dla biura i administracji (redukcja miejsc pracy o ok. 40%).
- W przypadku branży gastronomicznej widać większą tendencję do redukcji etatów przy staraniu o utrzymanie miejsc pracy.

	Branża (włączono tylko te branże, w których działają minimum 3 PS)					
	edukacja i kultura	gastronomia	rekreacja, turystyka i zakwaterowanie	rękodzieło, ozdoby i dekoracje	usługi dla biura i administracji	zdrowie i uroda
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Proszę podać obecną liczbę miejsc pracy	3	13	7	8	7	7
Proszę podać planowaną do redukcji liczbę miejsc pracy	2	3	2	3	3	3
Proszę podać obecną liczbę etatów	3	8	6	4	7	6
Proszę podać planowaną do redukcji liczbę/wymiar etatów	1,75	2,00	1,62	2,00	3,00	2,50

- Konieczność redukcji etatów w PS (deklarujących taką możliwość) nastąpi w krótkim okresie: u 17% PS w ciągu 1 msc, u 46% PS w ciągu 2-3 msc, do pół roku - w co piątym PS. 17% PS nie potrafi określić kiedy będzie zmuszone redukować miejsca pracy.
- W najgorszej sytuacji, oznaczającej konieczność redukcji etatów i miejsc pracy w okresie do 3 msc, jest branża rekreacyjno- turystyczna, gastronomiczna oraz zdrowia i urody.

N = 35

- Organizacje posiadające status PS utrzymują obecnie średnio 10 miejsc pracy i 7 etatów; redukcja będzie zaś dotyczyła średnio 2 miejsc pracy i 2,11 etatu.
- Organizacje nie posiadające wpisu na listę przedsiębiorstw utrzymywały na początku listopada średnio 8 miejsc pracy oraz 5 etatów, redukcja będzie dotyczyła większej liczby miejsc pracy – 3 i średnio 2,14 etatu.

	Nie posiada statusu PS	Posiada status PS
	Średnia	Średnia
Proszę podać obecną liczbę miejsc pracy	8	10
Proszę podać planowaną do redukcji liczbę miejsc pracy	3	2
Proszę podać obecną liczbę etatów	5	7
Proszę podać planowaną do redukcji liczbę/wymiar etatów	2,14	2,11

Adaptacja do nowej sytuacji

- 68% (45) PS zidentyfikowało działania, które należy podjąć w celu utrzymania obrotów lub zminimalizowania kosztów.
- Badani podzielili się na dwie grupy – większość, która poszukuje nowych rozwiązań np.: dywersyfikacji usług, wejścia na rynek z nową usługą, oferty on-line, dowozów do klienta

oraz na PS szukające oszczędności w redukcji zatrudnienia, minimalizacji kosztów np. przez ograniczenie ogrzewania budynku.

- 23% badanych zauważa możliwość przebranżowienia działalności PS, 62% nie widzi takiej możliwości.

N = 66

Zapotrzebowanie na wsparcie merytoryczne i finansowe.

17% (11) PS nie potrzebuje żadnego wsparcia merytorycznego, 83% PS wskazuje na potrzebę:

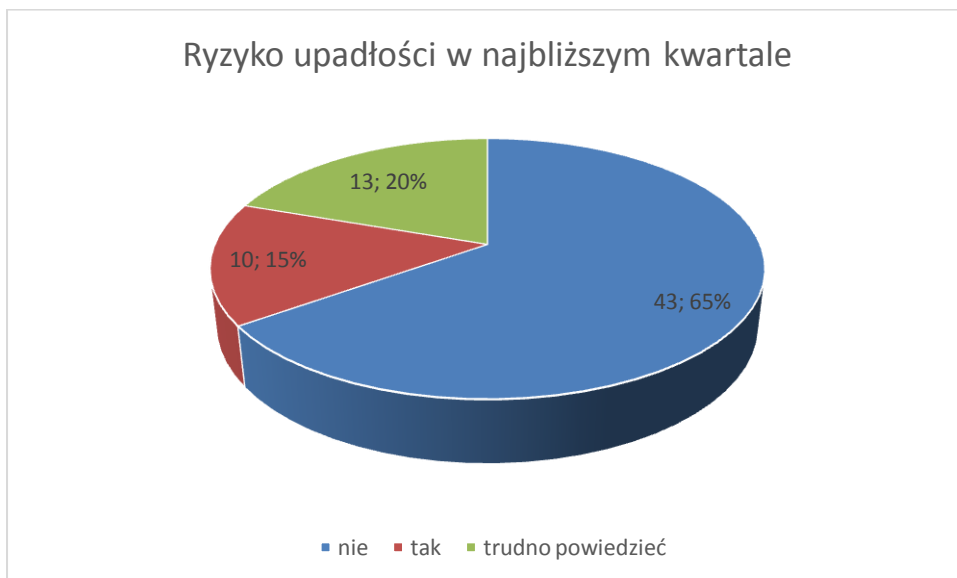
- ✓ doradztwa (nie skonkretyzowane)
- ✓ analiz biznesowych przedsięwzięcia, biznesplanu nowej działalności
- ✓ pomocy eksperckiej przy wprowadzeniu nowych wyrobów na rynek
- ✓ pomocy w znalezieniu nowych kanałów dystrybucji, sklepów on-line
- ✓ marketingu, w tym internetowego
- ✓ informacji na temat dostępnych tarcz antykryzysowych
- ✓ wsparcia psychologicznego
- ✓ szkoleń, zwłaszcza branżowe
- ✓ zwolnień z ZUS.

W zakresie wsparcia finansowego niemal wszystkie badane PS zgłosiły zapotrzebowanie, wskazując:

- ✓ refundację kosztów zatrudnienia pracowników
- ✓ dotacje, w tym na inwestycje w celu przebranżowienia
- ✓ granty, w tym na przetestowanie nowych rozwiązań

- ✓ dofinansowanie do kosztów stałych (lokal, media)
- ✓ dofinansowanie zakupu sprzętu niezbędnego do wprowadzenia na rynek nowych produktów
- ✓ bezzwrotna pożyczka obrotowa
- ✓ instrumenty wspierające płynność
- ✓ kredyt inwestycyjny.

15% (10) PS deklaruje ryzyko upadłości w najbliższym kwartale, co piąty podmiot nie potrafi ocenić takiego ryzyka, 65% PS w ciągu najbliższych 3 msc nie widzi ryzyka upadłości.

N = 66

Pomimo konieczności redukcji miejsc pracy branża rekreacji i turystyki, usług komunalnych oraz 2/3 PS działających w edukacji i kulturze nie widzi ryzyka upadłości/likwidacji podmiotu.

W najtrudniejszej sytuacji znajdują się: branża rękodzielnicza oraz zdrowia i urody, z których minimum 2/3 zakłada możliwość upadłości (odpowiedzi: tak oraz trudno powiedzieć). Niestety blisko połowa najliczniej reprezentowanych w próbie PS gastronomicznych zakłada możliwość zakończenia działalności.

Czy istnieje zagrożenie upadłości/likwidacji podmiotu w okresie najbliższego kwartału?					
nie		tak		trudno powiedzieć	
Liczebność	% z N w wierszu	Liczebność	% z N w wierszu	Liczebność	% z N w wierszu

Branża <i>(włączono tylko te branże, w których działają minimum 3 PS)</i>	edukacja i kultura	6	66,7%	3	33,3%	0	0,0%
	gastronomia	13	56,5%	5	21,7%	5	21,7%
	rekreacja, turystyka i zakwaterowanie	4	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
	rękodzieło, ozdoby i dekoracje	1	25,0%	1	25,0%	2	50,0%
	usługi dla biura i administracji	2	66,7%	0	0,0%	1	33,3%
	usługi komunalne	3	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
	zdrowie i uroda	1	33,3%	1	33,3%	1	33,3%

Analiza i opis: Marta Bohdziewicz - Lulewicz